

3. Терещенко В.С., Сударікова К.Г. Облік дебіторської заборгованості: проблеми та шляхи вирішення // Електронний ресурс [http://www.gusnauka.com].

4. Федорченко О.Є. Удосконалення створення і обліку резерву сумнівних боргів / О.Є. Федорченко // Зб. наук. праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки. — Вип. 21. — Черкаси: ЧДТУ, 2008. — С. 131–134.

Пенькова Н.О., студентка ОЕФ, 5 курсу, спеціальність 8.030509 «Облік і аудит», ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», науковий керівник — Ларікова Т.В., к.е.н., доцент кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВОГО МЕХАНІЗМУ В НБУ

Реформування вітчизняної банківської системи пов'язано зі зміцненням її стійкості, що виключає можливість виникнення системних банківських криз, підвищенням якості реалізації банківським сектором функцій з акумуляції вкладів населення, коштів підприємств і їх трансформації в кредити й інвестиції, попередженням фактів використання кредитних організацій з метою недобросовісної практики.

Національний банк України є центральним банком України, особливим центральним органом державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації, що визначаються Законом України «Про Національний банк України» [1], Конституцією України [2] та іншими нормативними документами.

Основною функцією Національного банку України відповідно до Конституції України є забезпечення стабільності грошової одиниці України. На виконання своєї основної функції Національний банк сприяє дотриманню стабільності банківської системи, а також, у межах своїх повноважень, — цінової стабільності.

З метою виконання своїх функцій, як і інші банки, Національний банк України веде бухгалтерський облік із використанням власних рахунків згідно внутрішнього Плану рахунків бухгалтерського обліку в НБУ.

Загалом, План рахунків бухгалтерського обліку — це систематизований перелік рахунків бухгалтерського обліку, що викорис-

товується для реєстрації господарських операцій, для відображення іншої бухгалтерської інформації [3, с.123].

Формування плану рахунків здійснюється з позицій загальної методології обліку, яка нині безпосередньо ґрунтується на Міжнародних стандартах фінансової звітності (МСФЗ) [4].

Водночас за побудови плану рахунків ураховано також певні додаткові методологічні аспекти. Якщо методологія виокремлює складові нової ідеології обліку — принцип нарахування, резервів, переоцінювання — то розвиток методики побудови плану рахунків включає такі аспекти: запровадження мультивалютного режиму дії рахунків; поширення методики подвійного запису на позабалансові рахунки; деталізація інформації, нагромадженої на рахунках чинного плану рахунків, через механізм загальних і спеціальних параметрів аналітичного обліку та аналітичних рахунків; уведення до системи рахунків низки контррахунків (контрактивних і контрпасивних)

Побудова плану рахунків бухгалтерського обліку в НБУ забезпечує ведення облікових процедур у такий спосіб: фінансовий облік ведеться за єдиним планом рахунків, обов'язковим до застосування всіма банками другого рівня; вимірювання об'єктів фінансового обліку підтверджується документально за кожною господарською операцією; оцінка об'єктів обліку описується обліковою політикою банку, що узагальнює методи визнання вартості об'єктів, яку фіксують за статтями фінансової звітності або визнають у звіті про прибутки та збитки; узагальнення первинної інформації проводиться спочатку на рахунках аналітичного обліку, а потім на синтетичних балансових рахунках, що їх передбачено планом рахунків; позабалансові операції відображаються в обліку за системою подвійного запису за допомогою спеціальних контррахунків; план рахунків забезпечує мультивалютний облік операцій, тобто зміст операцій, розрахунки за якими проводяться в іноземній валюті відображаються на тих самих рахунках, що і за операціями в національній валюті. Такий підхід засвідчує застосування базового принципу міжнародного обліку — переваги економічного змісту операції над її юридичною формою. Валюта є тільки засобом розрахунку, а економічний зміст операції однаковий: видані кредити, придбані цінні папери, незалежно від того у якій валюті проводиться розрахунок за операцією; аналітичний облік забезпечується за допомогою аналітичних рахунків. Їх відкриття передбачає запровадження обов'язкових параметрів у Національному банку України. Додаткова інформація, необхідна

для управління банком, формується за допомогою додаткових параметрів клієнтів і договорів.

Отже, підводячи підсумки, можна сказати, що особлива роль у державному регулюванні ринкової економіки належить головній ланці грошово-кредитної системи — Національному банку України, який веде бухгалтерський облік стану та змін засобів і їхніх джерел за допомогою системи рахунків. Одним із ключових елементів національної системи бухгалтерського обліку є розробка внутрішнього Плану рахунків, завдяки якому досягається систематизація бухгалтерських рахунків відповідно до елементів і в розрізі показників фінансової звітності.

Література

1. Закон України Про Національний банк України від 20.05.1999 № 679-XIV [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254>.
3. Кіндрацька Л.М. Бухгалтерський облік у банках: методологія і практика [Текст]: Монографія / Л.М. Кіндрацька — К.: КНЕУ, 2002. — 286 с.
4. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_010.

*Пляшко О.І., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Бондар М.І., д.е.н.,
професор кафедри обліку підприємницької діяльності*

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ ЗА ПРОДУКЦІЮ, ТОВАРИ, РОБОТИ, ПОСЛУГИ

Одним із найважливіших показників, які характеризують фінансовий стан підприємства, є стан розрахунків з покупцями та замовниками за реалізовану продукцію, товари, роботи, послуги.

В українському законодавстві питання обліку дебіторської заборгованості регулює П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» та П(С)БО 13 «Фінансові інструменти», в міжнародній практиці використовується МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка».